Publicatie Samenwerkingsovereenkomst SIKB 2027-2030
Zaaknummer: 31219507
TenderNed kenmerk: 609147

Aard van de opdracht
Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (Rijkswaterstaat) is voornemens een samenwerkingsovereenkomst te sluiten met de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB) voor de periode 2027-2030. De overeenkomst betreft het beheer, onderhoud, de actualisatie en de doorontwikkeling van kwaliteitsinstrumenten, beoordelingsrichtlijnen (BRL's), protocollen, gegevensstandaarden en de daarmee samenhangende beheer-, consultatie- en besluitvormingsprocessen binnen het Nederlandse bodem- en waterdomein. De samenwerking heeft betrekking op de samenwerkingsgebieden Informatiebeheer Bodem, Water, Expertisenetwerk Bodem en Ondergrond en Bodembescherming.

Uitgevoerde marktanalyse
Voorafgaand aan deze opdracht heeft Rijkswaterstaat onderzocht of redelijke alternatieven of substituten beschikbaar zijn voor de uitvoering van de gevraagde werkzaamheden. Daarbij zijn kennisinstellingen, normontwikkelende organisaties, brancheorganisaties, advies- en ingenieursbureaus en overige relevante organisaties binnen het bodem- en waterdomein beschouwd als mogelijke alternatieven.

Bij deze beoordeling is niet uitsluitend gekeken naar inhoudelijke expertise binnen het bodem- en waterdomein, maar naar de mogelijkheid om de bestaande beheerfunctie integraal voort te zetten. Daarbij is onder meer beoordeeld of organisaties beschikken over beheerverantwoordelijkheid voor kwaliteitsinstrumenten, historische wijzigingsinformatie, gegevensstandaarden, beheerprocessen, consultatieprocedures, besluitvormingsstructuren en sectorale inbedding.

Uit deze analyse blijkt dat meerdere organisaties beschikken over relevante expertise op onderdelen van het bodem- en waterdomein. Rijkswaterstaat heeft echter geen redelijk alternatief geïdentificeerd dat de volledige beheerfunctie kan uitvoeren zonder substantiële overdracht, migratie, validatie en herinrichting van het bestaande kwaliteitsstelsel.

Bestaand kwaliteitsstelsel
De opdracht betreft niet uitsluitend de ontwikkeling van kennis, advisering of ondersteuning bij afzonderlijke projecten. De opdracht ziet op het beheer en de doorontwikkeling van een bestaand kwaliteitsstelsel dat gedurende meer dan twintig jaar is opgebouwd en beheerd. Dit stelsel omvat een samenhangend geheel van kwaliteitsdocumentatie, beoordelingsrichtlijnen, protocollen, gegevensstandaarden, historische registraties, versiebeheerinformatie, wijzigingsprocedures, consultatiestructuren en besluitvormingsprocessen. Deze onderdelen functioneren niet afzonderlijk, maar vormen gezamenlijk één geïntegreerd kwaliteitsstelsel.

Beoordeling van alternatieven en overdrachtsrisico's
Rijkswaterstaat heeft onderzocht of deze beheerfunctie door een andere organisatie kan worden uitgevoerd. Daarbij is vastgesteld dat een eventuele overgang aanzienlijk verder gaat dan een reguliere overdracht van werkzaamheden of dienstverlening.

Een opvolgende organisatie zou niet alleen bestaande documentatie moeten overnemen, maar tevens de samenhang tussen kwaliteitsdocumenten, historische besluitvorming, wijzigingsprocedures, gegevensstandaarden, consultatiehistorie en bestuurlijke vaststellingsprocessen moeten reconstrueren, valideren en borgen. Hiervoor zouden omvangrijke hoeveelheden historische registraties, wijzigingsdossiers, versiebeheerinformatie, kwaliteitsdocumentatie, gegevensstandaarden en lopende wijzigingstrajecten moeten worden gemigreerd en opnieuw ingericht.

Rijkswaterstaat heeft vastgesteld dat een dergelijke overgang substantiële risico's met zich brengt voor de continuïteit van het beheer, de consistentie van kwaliteitsdocumentatie en gegevensstandaarden, de herleidbaarheid van historische besluitvorming, de betrouwbaarheid van lopende wijzigingsprocessen en de juridische houdbaarheid van toekomstige wijzigings- en vaststellingstrajecten.

Governance en besluitvormingsstructuren
Rijkswaterstaat heeft daarnaast vastgesteld dat de bestaande governance- en besluitvormingsstructuren integraal onderdeel vormen van het kwaliteitsstelsel. De Programmaraad, Centrale Colleges van Deskundigen (CCvD's), werkgroepen en overige

overlegstructuren vervullen een formele rol bij de voorbereiding, consultatie, afstemming en vaststelling van kwaliteitsinstrumenten, protocollen en gegevensstandaarden.

Deze governance-structuren vormen daarmee geen afzonderlijke organisatorische voorziening naast het kwaliteitsstelsel, maar zijn onderdeel van de wijze waarop wijzigingen worden voorbereid, afgestemd, vastgesteld en geïmplementeerd. Overdracht van de beheerfunctie zou daarom tevens vereisen dat bestaande consultatie-, afstemmings- en besluitvormingsprocessen binnen een andere organisatorische context opnieuw worden ingericht.

Geen redelijk alternatief of substituut
Op basis van de uitgevoerde marktanalyse heeft Rijkswaterstaat vastgesteld dat geen redelijk alternatief of substituut beschikbaar is voor de specifieke beheerfunctie waarop deze opdracht betrekking heeft. Hoewel andere organisaties beschikken over expertise op onderdelen van het bodem- en waterdomein, is geen organisatie geïdentificeerd die de bestaande beheerfunctie binnen een aanvaardbare termijn, tegen proportionele kosten en zonder substantiële verstoring van het kwaliteitsstelsel kan uitvoeren.

Geen kunstmatige beperking van de mededinging
Rijkswaterstaat heeft tevens beoordeeld of het ontbreken van mededinging het gevolg is van een kunstmatig gecreëerde afhankelijkheid of een beperkende opdrachtomschrijving. Daarbij is vastgesteld dat de opdracht voortvloeit uit de objectieve behoefte aan continu beheer en doorontwikkeling van een bestaand kwaliteitsstelsel. De afwezigheid van mededinging is niet het gevolg van een bewust gecreëerde leveranciersafhankelijkheid of een op één organisatie toegeschreven opdrachtomschrijving, maar van de technische, functionele en organisatorische samenhang van het bestaande kwaliteitsstelsel.

Juridische grondslag
Op basis van de uitgevoerde marktanalyse, de beoordeling van alternatieven en substituten, de analyse van de overdrachtsrisico's en de vaststelling dat geen sprake is van een kunstmatige beperking van de mededinging, concludeert Rijkswaterstaat dat daadwerkelijke mededinging voor deze specifieke beheerfunctie ontbreekt.

Rijkswaterstaat acht toepassing van artikel 2.32, eerste lid, onderdeel b, van de Aanbestedingswet 2012 daarom gerechtvaardigd. Deze conclusie heeft uitsluitend betrekking op de specifieke beheer-, instandhoudings- en doorontwikkelfunctie van het bestaande kwaliteitsstelsel en niet op werkzaamheden binnen het bodem- en waterdomein in algemene zin.